

Matica hrvatska je razposlala svoj književni dar za leto 1898. Devet krasnih knjig za letni donesek 3 gld. Te knjige stanejo po knjigarnah 12 gld. 25 kr. — Šest je zabavnih, tri so poučne. Ker je še mnogo izvodov nerazpečanih, vabi odbor »Matice hrvatske« k pristopu; novi člani se sprejemajo, dokler je še kaj zaloge. »Lj. Zvon« je že o mnogih prilikah svoje čitatelje opozoril na važnost »Mat. hrv.« knjig, iz katerih se Slovenci poleg zabave in pouka tudi najlažje nauče lepega hrvaškega jezika. Podrobna ocena knjig sledi. Oni dve knjigi, kateri sta v kritiki na prvem mestu, je »Matica hrvatska« izdala v svoji zalogi, in člani njeni ju dobodo za znižano ceno 60 kr. (m. 90 kr.) in 1 gld. (m. gld. 150). — Izdajanje tretjega zvezka »Narodnih pesmi« se je zakasnilo, ker je Matica sklenila novo redakcijo rokopisa zaradi skrčjenja ogromnega gradiva.

Knjižnica za klasično starino. Knjiga tretja. Rimska književnost i latinski jezik. Po T. Birtu i O. Weisu priredil Milivoj Šrepel. Zagreb 1898. Izdajanje »Matice hrvatske«. 8°. 147 str. — Marljivi pisatelj je priredil, t. j. prevedel oba spisa, katerih originala je nemška strokovna kritika pohvalila. Teodor Birt je izdal svoja popularna predavanja l. 1894. pod naslovom: »Eine römische Literaturgeschichte in fünf Stunden besprochen O.« Weise pa je izdal knjigo: »Charakteristik der lat. Sprache. Ein Versuch. 8°. 1891«. Škoda, da je gospod pisec poslednjo knjigo preveč ostrigel, tako da bode lajiku premalo jasna, strokovnjaku pa premršava. Prevod je gladek, vendar se nam zdi, da je poraba nekaterih besed, n. pr. »latinitet« m. latinština«, »teatar« m. »kazalište«, »muštre« m. »uzorke«, »rola« m. »uloga« afektirana. Tudi beseda »igrarija« preveč diši po nemški »spielerei«. — Beseda »period« mu je včasih moškega, včasih ženskega spola.

Tiskovne napake so str. 39 malaskala (malaksala), str. 40 bijače (bijaše), str. 101 Nigidü (Nigidii), krivi so obliki antikan, barokan m. antičan, baročan, arhajični m. arhajski, prozajičan m. prozajski. —

Prievodi grških i rimskih klasika. Izdaje »Matica hrvatska«. Svezak šestnaesti. Ksenofon: Izabrani spisi. Dio prvi Kirupe-dija. Preveo i uvodom popratio Stjepan Seni. Zagreb. Naklada »Matice hrvatske«. 1898. 8°. 255 str. — G. Stjepan Seni prav pridno prevaja grške klasike za Matico. Izdal je dosedaj Demostenove zbrane govore, Plutarhovih životopisov dva dela in sedaj Ksenofontov ljubeznivi roman. Prevod je dosti točen in gladek, vendar včasih prerobski in zato manj ugoden, včasih pa se preveč odmika od izvirnika. Zakaj piše dosledno Ksenofontov m. Ksenofontov, ne vem. Brez potrebe je v kazalu pretiskana še enkrat obširna vsebina posrednih knjig, ki se že itak nahaja na čelu vsake knjige. —

Zmaj od Bosne. Pripoviest iz novije bosanske poviesti. Napisao Jos. Eug. Tomić. Drugo izdanje. Zagreb. Naklada »Matice hrvatske«. — V romantiško povest odeto, nam opisuje pisatelj borbo bosenskih velikašev, ki so se uprli reformam sultana Mahmuda II., in katerim na čelu je bil Husein kapetan Gradačević iz Gradačca. Ta dogodek je zanimivo opisan in v njem bosenski običaji. To je tudi glavna vrлина te inače preproste, včasih naivno zapletene povesti.

Silvije Str. Kranjčević. Izabrane pjesme. U Zagrebu. Naklada »Matice hrvatske«. 8°. 221 str. — Silvije Strahimir Kranjčević je izmed najboljših pesnikov hrvaških. Lirske pesmi njegove preveva nekaka otožnost, kateri daje pesnik duška v slikovitih izrazih bujne fantazije. Otožnost

pa mu provzročujejo misli o žalostnih prilikah in strasteh ljudskih, nesreča lastna in narodova. — Posebno priljubljen predmet mu je »smrt«. — Poseben oddelek so »Uskočke elegije«, v katerih opisuje ljudi in prilike iz hrvaškega Primorja, stare postojbine Uskokov. — Na koncu je oratorij v treh delih »Prvi grijeh« (greh).

Janko Leskovar. Sjene ljubavi. Pripovijest. Zagreb. Naklada »Matiice hrvatske«. 1898. 8°. 124 str. — Janko Leskovar je prišel na glas s svojo pripovedko »Propali dvori«, katero je izdala Matica l. 1896; pokazal se je tu kot ostroumnega psihologa. Tudi pričujoča povest je psihološka študija, ki se slično zvrši kakor »Propali dvori«. Nestalnost ljubeznikov zabrani srečen izid ljubavne zveze. Predmet je mršav; psihološke analize pa so včasih vkljub gostobesednosti nekako meglene. — Maniriran je jezik zaradi prepogosto izpuščenega pomožnega glagola, na pr. »Nešto se zanimivo javljalo u puku. Socijaliste umuknuli, uvukli se u se, a počeli se dizat bogomoljci. Na str. 64. sta besedi »tainom« m. teint-om in »merveillaux-svilom« m. mervueilleux-svilom pač tiskovni pogreški. Sicer pa nas je zanimala ta študija.

Edhem Mulabdić. Zeleno busenje. Pripovijest. Zagreb. Naklada »Matiice hrvatske«. 1898. 8°. 222 str. — V novejšem času izda »Mat. hrv.« skoro vsako leto po eno knjigo iz peresa kakega muhamedovskega Hrvata, izmed katerih je izšlo že lepo število pripovedačev in pesnikov. — »Zeleno busenje« je sestavljeno iz dveh pripovednih skupin. Ena nam živo in zanimivo opisuje prihod avstrijske vojske v Bosno, znani napad na konjenike pri Maglaju, boje in osvojitve Maglaja. Druga skupina je na široko razpredena povest dveh maglajskih družin v oni dobi. — Dočim je druga skupina prav naivno pripovedovanje, nam riše pisec v prvi skupini prav vešč odnošaje turškega in vlaškega stanovništva in avstrijskih vojakov.

Anton Nunčić. Izabrana djela. Uredio i uvod napisao Milivoj Šrepel. Sa slikom pjesnikovom. Zagreb 1898. 8°. 464 str. — G. Milivoj Šrepel je opisal na XXXII stranch življenje in književno delovanje simpatičnega pesnika, ki je posnemal Stanka Vraza. Pesmi so razdeljene v »Naše gore lišče — Razne pjesme — Turice — Neven — Lepiri (metulji).« — Poslednje so po obliki in vsebini podobne Vrazovim »Djulabijam«. — Igra »Kvas brez kruha« šaljivo pred očuje politične razmere predrevolucijske dobe v Hrvaški; stvarca brez posebne cene. — »Udes ljudski« je odlomek nedovršenega romana. — Prav zanimive so »Putositnice«, v katerih opisuje Nunčić potovanje svoje po Hrvaški, Primorju, Beneški, Kranjski in Štajerski. Čeprav je popis iz l. 1843., se čita, kakor da je napisan pred kratkim časom; kajti Nunčić duhovito opisuje znamenitosti Benetke in ostalih krajev in pri tem očituje svoje globoke misli, katere mu je budilo promatranje dežele in ljudi.

Slavenska knjižnica. Knjiga VI. Henrik Sienkiewicz. Pripoviesti. Zagreb. Izdanje »Matiice hrvatske«. 1898. 8°. 247 str. — Letos je Matica v prvič izdala v Slav. knjiž. povesti slavnega poljskega pripovednika. Dobri poznatelj slovanskih literatur g. dr. Ivan Gostiša, ki je že mnogo prevedel na hrvaščino, je opisal življenje in slovstveno delovanje najuglednejšega poljskega romanopisca sedanje dobe, potem pa podal devet krajših pripovedk njegovih v gladkem, lahkoumljivem prevodu. O vrednosti Sienkiewiczevih del govoriti na tem mestu, bi bilo odveč.

(Konec prih.)

—X—